

SPORTO VISIEMS SAJŪDŽIO IŠTAKOS IR RAIDA

Sporto visiems sąjūdžio pradžia laikomi 1960 metai, Norvegijoje prasidėjus sporto visiems sąjūdžio kampanijai. Kampanijai vadovavo Per Hauge Moe, o jos koncepcija apėmė kelias sportines veiklas, kampanijos viešinimą ir žiniasklaidos pritraukimą, siekiant įtraukti kuo daugiau žmonių į sporto visiems renginius. Nuo pat pradžių šis sąjūdis buvo priešprieša elitiniam sportui, skirtam talentingiems, sportui gabiems asmenims. Sąjūdžio tikslas – skleisti žinią apie sporto pratybų prieinamumą kiekvienam asmeniui, nepriklausomai nuo jo pasiekimų varžybose. Sporto visiems sąjūdis, siekdamas demokratizuoti dalyvavimą sporte, tapo socialinės integracijos priemone.

Kampanija sulaukė didelio pasisekimo, ir žinia apie sporto visiems sąjūdį greitai pasklido Europoje. Pirmasis tarptautinis susitikimas pavadinimu „Sportas visiems“ įvyko 1967 m. Vakarų Vokietijoje, jame dalyvavo Norvegija, Švedija, Olandija ir Belgija. 1969 m. sporto visiems konferencija įvyko Osle (Norvegijoje), joje dalyvavo 11 šalių – be prieš tai vykusio susitikimo dalyvių, čia dalyvavo ir naujos sąjūdžio šalininkės – Suomija, Prancūzija, Anglija, Austrija, Italija ir Šveicarija.

1970 m. analogiška kampanija prasidėjo Vakarų Vokietijoje. Jai vadovavo Jurg Palm – šis vardas tapo garsiausiu XX amžiaus sporto visiems sąjūdyje. Trečioji konferencija vyko Arnheine (Olandija) 1971 m., dalyvaujant 19 šalių – antrojo susitikimo šalims dalyvėms bei Jugoslavijai ir Islandijai.

1971 m. Kanadoje prasidėjo kampanija „Participation“ („Dalyvavimas“). Tai buvo ne tik pirmoji sporto visiems sąjūdžio apraiška už Europos ribų, bet ir tapo pagrindine šio sąjūdžio idėja. 1973 m. vykusioje tarptautinėje konferencijoje dalyvavo 19 naujų šalių.

Pirmoji su sporto visiems sąjūdžiu siejama idėja – fizinės veiklos arba sporto pratybų demokratizavimas. Sporto visiems sąjūdis metė iššūkį didelio meistriškumo sportui, skirtam tik talentingiems asmenims, skelbdamas sportinės veiklos prieinamumą kiekvienam asmeniui.

Su sporto visiems sąjūdu siejami tikslai buvo pasiekti, kuomet UNESCO parengtoje Kūno kultūros ir sporto chartijoje (1979 m.) buvo paskelbta kiekvieno asmens teisė į fizinę veiklą. Tai buvo pirmoji sporto visiems sąjūdžio skelbiama žinia tiek išsivysčiusioms, tiek besivystančioms šalims.

Chartijai įtvirtinus kiekvieno asmens teisę į sporto pratybas, ją imta įgyvendinti šviečiamojo, laisvalaikio ir varžybinio sporto priemonėmis. Dėl savo pobūdžio sportas visiems buvo integruotas į „laisvalaikio sporto“ koncepciją. Vėliau, 1990 m., Pasaulinei sveikatos organizacijai inicijavus Aktyvaus gyvenimo programą, sporto visiems sąjūdis įgijo naują misiją – skelbti sveikatos stiprinimo idėją.